

Zaak C-480/21

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

3 augustus 2021

Verwijzende rechter:

Supreme Court (Ierland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

30 juli 2021

Verzoekende partijen:

W O

J L

Verwerende partij:

Minister for Justice and Equality

SUPREME COURT (hoogste rechterlijke instantie, Ierland)

[OMISSIS]

**VERZOEK OM EEN PREJUDICIËLE BESLISSING VAN HET HOF VAN
JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE KRACHTENS ARTIKEL 267 VAN
HET VERDRAG BETREFFENDE DE WERKING VAN DE EUROPESE
UNIE**

[OMISSIS] [samenstelling van de Supreme Court]

[OMISSIS]

**IN DE ZAAK BETREFFENDE DE EUROPEAN ARREST WARRANT
ACT 2003 (ZOALS GEWIJZIGD)**

WAARBIJ W O BETROKKEN IS [OMISSIS]

TUSSEN

**DE MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY (minister van Justitie en
Gelijkheid, Ierland)**

VERZOEKER [in eerste aanleg]

EN

W O

VERWEERDER [in eerste aanleg]

EN

[OMISSIS]

**IN DE ZAAK BETREFFENDE DE EUROPEAN ARREST WARRANT
ACT 2003 (ZOALS GEWIJZIGD)**

WAARBIJ J L BETROKKEN IS [OMISSIS]

TUSSEN

DE MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY

VERZOEKER [in eerste aanleg]

EN

J L

VERWEERDER [in eerste aanleg]

**BESLISSING VAN 30 JULI 2021
HOUDENDE VERWIJZING NAAR**

**HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE KRACHTENS
ARTIKEL 267 VAN HET VERDRAG**

[OMISSIS] [Procedurele achtergrond]

Gelet op het feit dat 23 juli 2021 was bepaald als de dag waarop uitspraak zou worden gedaan; dat op die dag uitspraak is gedaan in aanwezigheid van de raadslieden van de verschillende partijen, welke partijen in de gelegenheid zijn gesteld opmerkingen te formuleren over het ontwerp van verwijzingsbeslissing.

Overwegende dat de feiten en het verloop van de procedure overeenkomen met hetgeen wordt vermeld in de bijgevoegde verwijzingsbeslissing.

Overwegende dat het de Supreme Court voorkomt dat de beoordeling van de geschilpunten tussen partijen bij dit verzoek vragen oproept over de juiste uitlegging van bepaalde Unierechtelijke bepalingen, te weten kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad, en de te verrichten juiste toets wanneer krachtens artikel 37 van de European Arrest Warrant Act 2003 (wet van 2003 inzake het Europees aanhoudingsbevel) als bezwaar wordt aangevoerd dat het gelasten van de overlevering van een verweerder [in eerste aanleg] tegen wie een Europees aanhoudingsbevel (hierna: „EAB”) is uitgevaardigd, zou kunnen leiden tot schending van hun rechten krachtens het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens of het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

HEEFT BESLOTEN TOT VERWIJZING van de in de verwijzingsbeschikking gestelde vragen naar het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie:

1. Is het passend om de toets die in het arrest *LM* is geformuleerd en in het arrest *L en P* is bevestigd, te verrichten wanneer er een reëel gevaar bestaat dat de verzoekende partijen zullen worden berecht door rechterlijke instanties die niet bij wet zijn ingesteld?
2. Is het passend om de toets die in het arrest *LM* is geformuleerd en in het arrest *L en P* is bevestigd, te verrichten wanneer een persoon die een verzoek uit hoofde van een Europees aanhoudingsbevel wil aanvechten, niet aan die toets kan voldoen omdat op dat tijdstip de samenstelling van de rechterlijke instanties waardoor zij zullen worden berecht, niet kan worden achterhaald wegens de gerandomiseerde verdeling van de zaken?
3. Vormt het ontbreken van een doeltreffende voorziening in rechte om de rechtsgeldigheid van de benoeming van rechters in Polen te betwisten in omstandigheden waaruit blijkt dat de verzoekende partijen op dat tijdstip niet kunnen aantonen dat de rechterlijke instanties waardoor zij zullen worden berecht, zullen bestaan uit rechters die niet rechtsgeldig zijn benoemd, een aantasting van de wezenlijke inhoud van het recht op een eerlijk proces, die de uitvoerende staat ertoe verplicht de overlevering van de verzoekende partijen te weigeren?

EN GELAST dat verweerdere [in eerste aanleg] op borgtocht in vrijheid blijven [OMISSIS] en dat de behandeling van de onderhavige hogere beroepen wordt geschorst tot het Hof van Justitie uitspraak heeft gedaan over de prejudiciële vragen of tot in de tussentijd een andere beslissing wordt gegeven.

[OMISSIS] [betaling van de kosten in de nationale procedure]

[OMISSIS]

Gegeven op 30 juli 2021

AN CHÚIRT UACHTARACH

THE SUPREME COURT

[OMISSIS]

[OMISSIS] [Samenstelling van de Supreme Court]

In de zaken tussen

WO

Appellant

EN

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY

Geïntimeerde

[OMISSIS]

en tussen

JL

Appellant

EN

MINISTER FOR JUSTICE AND EQUALITY

Geïntimeerde

Verwijzingsbeslissing van de Supreme Court van 30 juli 2021

Inleiding

1. De Supreme Court heeft besloten om krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie het Hof vragen voor te leggen met betrekking tot kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad, en de te verrichten juiste toets wanneer krachtens artikel 37 van de European Arrest Warrant Act 2003 als bezwaar wordt aangevoerd dat het gelasten van de overlevering van een verweerder [in eerste aanleg] tegen wie een EAB is uitgevaardigd, schending zou kunnen opleveren van hun rechten krachtens het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (hierna: „EVRM”) of het Handvest van de grondrechten van de Europese

Unie (hierna: „Handvest”). In de zaak *Celmer* heeft het Hof van Justitie naar aanleiding van een prejudiciële verwijzing geoordeeld dat de gerechten van de lidstaten een analyse in twee stappen moeten uitvoeren wanneer een verwerende partij zich verzet tegen haar overlevering op grond dat haar rechten krachtens het Unierecht dreigen te worden geschonden: ten eerste moet het gerecht nagaan of er in de verzoekende lidstaat fundamentele of structurele gebreken bestaan die leiden tot schending van rechten uit hoofde van het EVRM of het Handvest, en ten tweede moet het gerecht vaststellen dat er op feiten berustende gronden bestaan op grond waarvan kan worden aangenomen dat er sprake is van een reëel gevaar dat de kern van het grondrecht zal worden aangetast [zie arrest van het Hof van 25 juli 2018, Minister for Justice and Equality (Gebreken in het gerechtelijk apparaat, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586; hierna: „LM”, zoals de zaak *Celmer* is aangeduid door het Hof]. Deze toets is recentelijk bevestigd door het Hof [in zijn arrest van 17 december 2020], Openbaar Ministerie (Onafhankelijkheid van de uitvaardigende rechterlijke autoriteit), C-354/20 PPU en C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033; hierna: „L en P”.

Feiten

2. Tegen O en L zijn een aantal EAB's uitgevaardigd met het oog op hun overlevering aan de Republiek Polen (hierna: „Polen”). Op de eerstgenoemde appellant zijn vier EAB's van toepassing, waarvan er twee zijn uitgevaardigd door de rechter in tweede aanleg Lublin en de overige twee zijn uitgevaardigd door een rechter in eerste aanleg te [Zdzislaw Lukasiewicz] respectievelijk Zamość. Bij drie van deze EAB's wordt om zijn overlevering verzocht teneinde hem te berechten voor verschillende specifieke strafbare feiten, en het vierde EAB strekt tot zijn overlevering opdat hij de gevangenisstraf kan uitzitten waartoe hij door de Poolse gerechten reeds is veroordeeld. Tegen de laatstgenoemde appellant heeft de rechter in tweede aanleg Rzeszów voor vijf strafbare feiten een EAB uitgevaardigd.

Procedure in Ierland

3. Voor de tenuitvoerlegging van de bevelen tegen O en L zijn de gewone procedures gevolgd, waarin verzoeker in eerste aanleg/geïntimeerde (de minister) verzocht om de bevelen uit te voeren. De High Court (rechter in eerste aanleg, Ierland) heeft de zaken samen behandeld. De EAB's werden in beide zaken op een aantal gronden aangevochten en hoewel er in de zaken afzonderlijke beslissingen zijn gegeven, hebben die beslissingen betrekking op dezelfde fundamentele vraag en werden de zaken ook op dezelfde wijze afgedaan. De High Court heeft in elke zaak beslist in het voordeel van de minister en de overlevering van O en L [OMISSIS] gelast. Appellanten verzochten om toestemming om hoger beroep in te stellen bij de Supreme Court en die toestemming is verleend bij beschikkingen van 9 maart 2021 [OMISSIS].

4. De kern van het betoog van appellanten is dat de situatie in Polen is gewijzigd sinds de uitspraak in de zaak *Celmer*. De wet betreffende de organisatie van de gewone rechterlijke instanties (hierna: „nieuwe wet”) – die op 20 december 2019 is aangenomen, op 23 januari 2020 door de Poolse wetgever is vastgesteld en op 24 februari 2020 in werking getreden – zou volgens rekwiranten tot gevolg kunnen hebben dat de gerechten in Polen die hun zaken behandelen, niet zijn samengesteld op de wijze die recentelijk door het Hof is aangegeven in [zijn arrest van 2 maart 2021,] *A.B. e.a.*(Benoeming van de rechters bij de Sąd Najwyższy – Beroep), C-824/18, EU:C:2021:153. Voorts wijzen appellanten erop dat er in Polen geen mechanisme bestaat om deze onregelmatigheid aan te vechten. Geïntimeerde stelt dat appellanten de Supreme Court in wezen verzoeken om af te zien van de tweede stap van de in het arrest *LM* geformuleerde toets. Geïntimeerde verklaart dat er noch op nationaal, noch op internationaal niveau enig precedent bestaat waaruit blijkt dat een partij kan klagen over een louter theoretische schending van zijn rechten. Een partij moet een zeker verband tussen de beweerdde schending en zijn individuele situatie aantonen, en indien dat bewijs niet wordt geleverd, moet het hoger beroep van appellanten worden verworpen.

Standpunt van partijen

5. In het kader van de debatten voor de Supreme Court was het voornaamste argument van appellanten dat het arrest in de zaak *LM*, waarin een benadering in twee stappen is vastgesteld met betrekking tot de vraag of een rechtsstatelijk bezwaar tegen overlevering moet worden ingewilligd, niet van toepassing is op de feiten van de onderhavige zaak, omdat het enkel betrekking had op vragen over de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, die volgens appellanten moeten worden onderscheiden van de vraag of een gerecht bij wet is ingesteld. Zij voerden aan dat, indien de Poolse rechterlijke instantie niet overeenkomstig de wet is ingesteld, de gezochte persoon niet beschikt over een doeltreffende voorziening in rechte. In de onderhavige zaak is niet de onafhankelijkheid van het gerecht het punt van bezorgdheid, maar de vraag of het gerecht overeenkomstig de wet is ingesteld. Daarom stellen appellanten dat de vraag naar de onafhankelijkheid van het gerecht pas rijst wanneer het overeenkomstig de wet is ingesteld. Volgens appellanten bestaat er een reëel gevaar dat het gerecht waarvoor zij zullen verschijnen, wegens de nieuwe wet en andere sinds 2015 doorgevoerde wijzigingen, niet bij wet is ingesteld, hetgeen niet strookt met de vereisten van artikel 47 van het Handvest en de artikelen 6 en 13 van het EVRM. In die omstandigheden zullen zij niet beschikken over een doeltreffende voorziening in rechte zoals vereist door het EVRM en het Handvest. Appellanten zijn van mening dat het arrest in de zaak *LM* betrekking had op vragen over de onafhankelijkheid, terwijl er in de onderhavige zaak sprake is van een aanwijsbaar fundamenteel recht, namelijk het recht op een doeltreffende voorziening in rechte, dat appellanten is ontnomen door recente wetswijzigingen in Polen. Volgens appellanten is dit onderscheid van belang, aangezien het recht op een doeltreffende voorziening in rechte minder subjectief is dan de vraag inzake de

onafhankelijkheid en dus minder betrekking kan hebben op persoonlijke elementen betreffende de gezochte persoon.

6. Geïntimeerde voert aan dat appellanten radicaal willen afwijken van het vaste beginsel dat een partij moet aantonen dat specifieke en precieze een reëel gevaar van schending van een door het EVRM en/of het Handvest gewaarborgd recht opleveren. Volgens geïntimeerde voeren appellanten geen reden aan waarom het recht op een doeltreffende voorziening in rechte anders zou moeten worden behandeld dan een ander recht krachtens het EVRM, en dat het Hof van Justitie en het Europese Hof voor de rechten van de mens (hierna: „EHRM”) in hun rechtspraak consistent de benadering hebben gehanteerd dat er sprake moet zijn van een reëel gevaar van schending van een recht van de gezochte persoon dat verband houdt met het recht om niet te worden onderworpen aan een onmenselijke of vernederende behandeling [arrest van het Hof van 5 april 2016,] *Aranyosi en Căldăraru*, C-404/15 en C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, en [het arrest van het EHRM van 28 februari 2008,] *Saadi/Italië*, nr. 37201/06, (2009) 49 E.H.R.R. 30], of dat er een reëel gevaar moet bestaan dat het grondrecht op een eerlijk proces in de kern zal worden aangetast (arresten *LM* en *L en P*). Volgens geïntimeerde is er geen grond om aan te nemen dat dezelfde toets niet zou mogen worden toegepast ten aanzien van het recht op een doeltreffende voorziening in rechte. Geïntimeerde beriep zich op het arrest *Minister for Justice v. Brennan* [2007] (3 I.R. 732) om te stellen dat het beginsel dat een partij een verband moet aantonen tussen de schending van het recht en haar specifieke situatie, ook een beginsel van nationaal recht is. De kwestie waarover wordt geklaagd, moet de persoon raken om wiens overlevering wordt verzocht. Voorts werd opgemerkt dat het ongerijmd zou zijn om van een partij die zich beroept op een mogelijke schending van haar recht om niet te worden onderworpen aan een onmenselijke of vernederende behandeling, te verlangen dat zij een individueel risico aantoon, en dat niet te verlangen wanneer er sprake is van een mogelijke schending van het recht op een doeltreffende voorziening in rechte.

7. Geïntimeerde verklaarde dat er andere redenen zijn om de in het arrest *LM* geformuleerde benadering te behouden: in de eerste plaats bepaalt kaderbesluit 2002/584 dat bevelen ten uitvoer dienen te worden gelegd, tenzij is aangetoond dat er sprake is van een van de weigeringsgronden. Voorts betoogde geïntimeerde dat wanneer een gezochte persoon ermee zou kunnen volstaan om aan te tonen dat er in de verzoekende lidstaat fundamentele of structurele gebreken bestaan, bezwaar zou kunnen worden gemaakt tegen alle door die lidstaat uitgevaardigde EAB's, hetgeen het kaderbesluit in het geval van die lidstaat elke betekenis zou ontnemen. Volgens geïntimeerde zou een dergelijke conclusie problematisch zijn. Ten eerste wees zij erop dat in artikel 7 VEU is bepaald dat wanneer de Europese Raad een ernstige en voortdurende schending van de in artikel 2 [VEU] bedoelde beginselen in de uitvaardigende lidstaat vaststelt, kaderbesluit 2002/584 kan worden opgeschort ten aanzien van die lidstaat en de tenuitvoerlegging van bevelen overeenkomstig het kaderbesluit kan worden geweigerd zonder dat enige concrete beoordeling hoeft te worden verricht (zie punten 72 en 73 van het arrest *LM*). Ten tweede betoogde verweerder dat het toestaan van weigering op grond

dat er sprake is van algemene gebreken, erop zou neerkomen dat personen die proberen te ontsnappen aan een veroordeling of straf in de verzoekende lidstaat, onbestraft blijven, aangezien zij een EAB met succes zouden kunnen betwisten zonder dat zij enig bewijs van hun persoonlijke situatie hoeven aan te dragen. Volgens geïntimeerde strookt dit standpunt niet met het aan het kaderbesluit onderliggende doel om te vermijden dat een gezochte persoon die zich in een ander land bevindt dan dat waar hij een strafbaar feit heeft gepleegd, onbestraft zou blijven (zie punten 59 en 60 van arrest L en P). Geïntimeerde benadrukte dat het Hof duidelijk heeft gepreciseerd dat wanneer een grond tot weigering van overlevering wordt aangevoerd op grond dat er een reëel gevaar van schending van het fundamentele recht in kwestie is wegens structurele of fundamentele gebreken in de uitvaardigende lidstaat, de uitvoerende rechterlijke autoriteit concreet en nauwkeurig moet nagaan of er zwaarwegende en op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat de gezochte persoon dit gevaar zal lopen indien hij aan die laatste staat wordt overgeleverd (zie arresten *Aranyosi* en *LM*). Geïntimeerde stelt dan ook dat het doel van de EAB-regeling zou worden ondermijnd indien wordt afgezien van de tweede stap van de toets.

8. Appellanten stelden dat het in artikel 19, lid 1, VEU bedoelde beginsel van „daadwerkelijke rechtsbescherming” verband houdt met de artikelen 6 en 13 EVRM en artikel 47 van het Handvest, zodat de omstandigheid dat de rechterlijke organisatie binnen de bevoegdheid van de lidstaten valt, niet wegneemt dat zij het Unierecht, artikel 19, lid 1, VEU daaronder begrepen, in acht moeten nemen. Tot staving van deze stelling haalden appellanten [het arrest van het Hof van 5 november 2019,] Europese Commissie/Polen (Onafhankelijkheid van de gewone rechterlijke instanties), C-192/18, EU:C:2019:924, aan. Appellanten voerden ook aan dat het Hof heeft erkend dat artikel 47 het recht omvat om zich te beroepen op schending van het recht op een eerlijk proces en dat rechterlijke instanties onregelmatigheden bij de benoeming van rechters moeten kunnen onderzoeken, en beroepen zich daarvoor op [het arrest van het Hof van 26 maart 2020,] *HG & Simpson*, C-542/18 RX-II en C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232. Volgens appellanten verleent de beslissing in de zaak *Simpson* een mandaat aan de rechterlijke instanties in de lidstaten om elke onregelmatigheid met betrekking tot de benoeming van rechters te toetsen, teneinde te voldoen aan artikel 47. Voorts beriepen appellanten zich op [het arrest van het EHRM van 1 december 2020 in de zaak] *Astráðsson/Iceland* om aan te voeren dat zelfs wanneer in een toetsingsmechanisme is voorzien, de kwaliteit van de toetsing van belang is. In die zaak oordeelde het EHRM dat de toetsing van de onregelmatigheden bij een benoeming gebrekkig is voor zover daarbij geen rekening wordt gehouden met de vraag of het gerecht *bij wet was ingesteld*. Geïntimeerde betoogde dat het recht op een doeltreffende voorziening in rechte slechts tot stand komt wanneer een ander recht volgens de klager is geschonden of, gelet op de specifieke kenmerken van de zaak, dreigt te worden geschonden, en een voorziening in rechte bijgevolg noodzakelijk is. Het EHRM heeft herhaaldelijk bevestigd dat het recht op een doeltreffende voorziening in rechte niet zelfstandig bestaat. Het vormt slechts een aanvulling op de andere bepalingen van het EVRM en de Protocollen daarbij. In dezelfde lijn heeft het Hof met betrekking tot het in artikel 47, lid 1,

geformuleerde recht op een doeltreffende voorziening in rechte geoordeeld dat „de erkenning van dit recht veronderstelt [...] in een bepaald geval, zoals blijkt uit artikel 47, eerste alinea, van het Handvest, dat de persoon die dit recht inroept, zich beroept op door het Unierecht gewaarborgde rechten of vrijheden” [(arrest van het Hof van 2 maart 2021,) A.B. e.a., C-824/18, punt 88]. Volgens geïntimeerde is er noch in de nationale rechtspraak, noch in de rechtspraak van het Hof of het EHRM sprake van enig beginsel op grond waarvan kan worden aangenomen dat het recht op een doeltreffende voorziening in rechte een zodanig hoge status heeft dat fundamentele gebreken in de beschikbare rechtsmiddelen in een verzoekende lidstaat automatisch leiden tot weigering van de overlevering.

9. Appellanten stelden dat de instelling van een gerechtelijke instantie in overeenstemming met het recht een onomstreden onderdeel van de rechtsstaat is en als zodanig is erkend door zowel het Hof in Straatsburg als het Hof van Justitie. Zij voerden aan dat uit de rechtspraak blijkt dat de rechtsstaat *onder meer* een regelmatig verloop van het benoemingsproces van rechters impliceert. Zij beriepen zich op de arresten *Ástráðsson/IJsland* en *L en P* om aan te voeren dat de vraag of een gerecht „bij wet is ingesteld” moet worden onderscheiden van de vraag of dit gerecht, eenmaal ingesteld, onpartijdig of onafhankelijk functioneert, zodat hiervoor andere overwegingen gelden.

10. Appellanten betoogden in wezen dat de vraag of een gerecht overeenkomstig de wet is ingesteld, voorafgaat aan enige beoordeling van de onafhankelijkheid ervan, met andere woorden de eerste stap is de vraag of het betrokken gerecht bij wet is ingesteld. Zij voeren in wezen aan dat de vraag of het gerecht waarbij zij zullen worden berecht, bij wet is ingesteld, een andere grief is dan die waarover het Hof uitspraak heeft gedaan in het arrest *LM* en recentelijk is bevestigd in het arrest *L en P*. Indien het onderzoek van het Hof niet voldoet aan de criteria van artikel 6 EVRM en artikel 47 van het Handvest, eindigt het onderzoek aangezien er niets anders te onderzoeken valt. Met andere woorden, indien het gerecht niet bij wet is ingesteld, rijst de vraag over onafhankelijkheid of onpartijdigheid niet. In deze omstandigheden zijn appellanten van mening dat de High Court geen onderzoek hoeft te verrichten naar de persoonlijke situatie, de aard van het strafbare feit in kwestie en de feitelijke context waarin het desbetreffende bevel was uitgevaardigd, aangezien deze elementen losstaan van de primaire vraag of het gerecht bij wet is ingesteld.

11. Geïntimeerde verklaarde dat het onderscheid tussen onafhankelijkheid en instelling [van een gerecht overeenkomstig de wet] kunstmatig is, aangezien zowel het recht om te worden gehoord door een bij wet ingestelde rechterlijke instantie als het recht om te worden gehoord door een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie verschillende aspecten van hetzelfde recht uit hoofde van artikel 47 van het Handvest zijn, en dat het gekunsteld zou zijn om twee verschillende toetsen toe te passen op twee componenten van hetzelfde recht. Volgens geïntimeerde heeft tot nu toe geen enkele rechterlijke instantie op dit onderscheid gewezen. Het recht op een onafhankelijke rechterlijke instantie en op een bij wet ingestelde rechterlijke instantie maken deel uit van hetzelfde

grondrecht. Dit is wel reeds erkend (arrest *HG & Simpson*). Geïntimeerde heeft er voorts op gewezen dat het Hof heeft uiteengezet dat het doel van het vereiste dat gerechten bij wet zijn ingesteld „*is de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht ten opzichte van de uitvoerende macht te waarborgen*” [(arrest van 23 januari 2018,) FV/Raad van de Europese Unie, T-639/16 P, EU:T:2018:22]. Geïntimeerde voerde aan dat de discussie over het onderscheid in het arrest *Ástráðsson* tussen onafhankelijkheid en [de] instelling [bij wet van een gerecht] in haar context moet worden geplaatst. Het EHRM maakte in die zaak weliswaar onderscheid tussen onpartijdigheid en onafhankelijkheid, rekening houdend met het feit dat partijen het erover eens waren dat de benoeming van een rechter in het IJslandse hof van beroep onregelmatig was vanuit het oogpunt van het nationale recht, maar onderzocht vervolgens of de onregelmatigheid invloed had op de verzoekende partij. Geïntimeerde betoogde dat de verzoekende partij in die zaak zich enkel kon beroepen op schending van haar rechten krachtens artikel 6 EVRM, omdat zij kon aantonen dat er sprake was van een onregelmatigheid bij de benoeming van een van de rechters die haar zaak behandelden. Met andere woorden, zij kon aantonen dat de onregelmatigheid van invloed was op zijn individuele situatie. Geïntimeerde herhaalde het argument dat appellanten geen overtuigend bewijs hadden aangevoerd waaruit bleek dat een van de rechters waarvoor zij waarschijnlijk zullen verschijnen, niet overeenkomstig het Poolse recht is aangesteld. Geïntimeerde stelt dan ook dat het argument van appellanten slechts kan slagen indien zij aantonen dat het recht op een bij wet ingesteld gerecht volstrekt verschilt van het recht om te worden gehoord door een onafhankelijk gerecht, dan wel van enig ander recht. De rechtspraak biedt geen steun voor een dergelijke stelling.

12. Bij zijn beoordeling heeft de Supreme Court rekening gehouden met de bewijzen die aan de High Court waren verstrekt door mevrouw Dąbrowska, een Poolse juriste, die verschillende rapporten namens appellanten heeft overgelegd. Opgemerkt zij dat in dit stadium de samenstelling van de rechterlijke instanties waarbij appellanten zullen worden berecht, niet kan worden achterhaald wegens de gerandomiseerde toewijzing van zaken. De Supreme Court heeft zich ook gebaseerd op een verschillende documenten die aan de High Court zijn voorgelegd, waaronder een advies van de Poolse Commissaris voor de mensenrechten, Dr. Bodnar, over de nieuwe wetgeving, rapporten van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE), een rapport van de Commissie van Venetië van 30 december 2019, alsmede de resolutie van 23 januari 2020 van de Sąd Najwyższy in Polen. De Supreme Court heeft tevens kennis genomen van het door mevrouw Dąbrowska aangehaalde conflict tussen de Sąd Najwyższy in Polen en het Pools grondwettelijk hof.

13. Een rechter van de High Court heeft de uitvaardigende autoriteit om nadere informatie over O verzocht, die heeft bevestigd dat volgens artikel 26, lid 3, van de nieuwe wet een bezwaar tegen de samenstelling van het gerecht niet in behandeling zal worden genomen wanneer het betrekking heeft op de vaststelling of beoordeling van de rechtmatigheid van de benoeming van de rechter of de mate waarin deze geëligtimeerd is om taken van rechtsbedeling te vervullen.

Opmerkingen

14. De Supreme Court is zich zeer bewust van de structurele rechtsstatelijke gebreken die hij eerder in de zaak *Celmer* en in latere soortgelijke zaken heeft vastgesteld, en die ook zijn vastgesteld in de rechtspraak van het Hof van Justitie in zaken zoals *LM* en meer recentelijk *L en P*, welke gebreken na de invoering van de nieuwe wet nog meer verontrustend en zorgwekkend zijn. De Sąd Najwyższy in Polen heeft in zijn resolutie van 23 januari 2020 verklaard dat een rechtsprekende formatie „onrechtmatig is aangesteld” wanneer hierin een persoon zitting heeft die tot rechter in een gewone (of andere) rechterlijke instantie is benoemd op voordracht van de nationale raad voor de rechtspraak, die is ingesteld overeenkomstig de wet van 8 december 2017 en bepaalde andere wetten, indien de gebrekkige benoeming, in bepaalde omstandigheden, schending oplevert van de normen inzake onafhankelijkheid in de zin van de Poolse grondwet, artikel 47 van het Handvest en artikel 6, lid 1, EVRM (zie punt 2 van de resolutie). Een strengere veroordeling door de hoogste rechterlijke instantie van een land van het systeem voor benoeming van rechters is moeilijk denkbaar. De Supreme Court is van oordeel dat de situatie in Polen ter zake van de rechtstaat nog meer verontrustend en ernstiger is dan ten tijde van de uitspraak van het Hof van Justitie in de zaak *LM*. De Supreme Court heeft eerder opgemerkt (O’Donnell J.) in punt 85 van het arrest *Celmer v. Minister for Justice and Equality* [2019] IESC 80:

„Ik ben het eens met de rechter ten gronde dat niet bij voorbaat mag en kan worden uitgesloten dat structurele gebreken in een bepaald systeem op zich het recht op een eerlijk proces in de kern voldoende kunnen aantasten, hetgeen een uitvoerende autoriteit ertoe noopt de overlevering te weigeren. Dat zou zich bijvoorbeeld kunnen voordoen wanneer het vastgestelde structurele gebrek zo omvangrijk en ingrijpend is dat het duidelijk en onvermijdelijk invloed heeft op het verzoekende gerecht en op ieder proces waarin een particulier wordt berecht op grond van een bepaalde tenlastelegging. Ik ben het echter ook eens met de rechter ten gronde dat uit het arrest van het Hof van Justitie duidelijk blijkt dat de systeemveranderingen in Polen, die ongetwijfeld ernstig en ingrijpend zijn, op zich niet voldoende kunnen worden geacht om in deze zaak tot die slotsom te komen.”

15. Nu blijkt dat er ernstige problemen zijn met betrekking tot de geldigheid van de benoemingsprocedure voor rechters in Polen. De gerandomiseerde wijze waarop zaken worden toegewezen, heeft tot gevolg dat het voor de appellanten in deze zaak onmogelijk is om te achterhalen voor welke rechters zij zullen worden berecht. Ook al zouden zij kunnen achterhalen voor welke rechters zij zullen worden berecht en zouden zij kunnen vaststellen dat zij niet rechtsgeldig zijn benoemd en dus niet in een bij wet ingesteld gerecht zetelen, is het duidelijk dat de regelmatigheid van de samenstelling van het gerecht dat is aangewezen om hen te berechten, niet kan worden aangevochten wegens de bepalingen van de nieuwe wet, en in het bijzonder artikel 26, lid 3, daarvan. Dit in aanmerking nemend, rijst noodzakelijkerwijs de vraag of de structurele gebreken in het Poolse systeem van

die aard zijn dat zij op zich ertoe leiden dat het recht op een eerlijk proces in de kern voldoende wordt aangetast, hetgeen de uitvoerende autoriteit, in dit geval Ierland, ertoe noopt de overlevering te weigeren. Het antwoord op deze vraag is geen *acte clair*.

16. De Supreme Court is op de hoogte van een ander arrest van het Hof van Justitie, te weten het arrest [van 15 juli 2021] in de zaak Europese Commissie/Republiek Polen, C-791/19, EU:C:2021:596, dat betrekking heeft op de rechtsstaat, de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en de gevolgen van tuchtprocedures tegen rechters. Dat arrest is gewezen na de terechtzitting voor de Supreme Court, en hoewel het niet in aanmerking is genomen door de Supreme Court, dient gezegd dat wij daardoor nog meer bezorgd zijn over de rechtsstaat in Polen en de gevolgen voor particulieren die voor die gerechten moeten verschijnen.

Prejudiciële vragen

17. Derhalve verzoekt de Supreme Court het Hof om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

[OMISSIS] [de prejudiciële vragen zoals geformuleerd in de aanhef van deze beslissing]

Verzoek om de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de versnelde procedure

18. De Supreme Court verzoekt het Hof van Justitie om de prejudiciële verwijzing te behandelen volgens de versnelde procedure van artikel 105 van diens Reglement voor de procesvoering. De Supreme Court is van oordeel dat de hogere beroepen vragen van nationaal en Unierecht met betrekking tot de hiervoor genoemde kwesties opwerpen en dus onder de versnelde procedure vallen en met spoed moeten worden behandeld. Wij beroepen ons in het bijzonder op de volgende omstandigheden:

- a. Appellanten bevinden zich weliswaar niet in hechtenis, maar er is een bevel tot voorwaardelijke invrijheidsstelling op hen van toepassing, hetgeen een beperking van hun vrijheid inhoudt;
- b. De antwoorden op de voorgelegde vragen zullen doorslaggevend zijn om vast te stellen of appellanten al dan niet zullen worden overgeleverd – dienaangaande zij opgemerkt dat de Ierse rechterlijke instanties geen eindbeslissing met betrekking tot de overlevering kunnen nemen zolang geen uitspraak is gedaan over het verzoek om een prejudiciële beslissing;
- c. De antwoorden op de voorgelegde vragen kunnen doorslaggevend zijn om vast te stellen of andere personen die worden gezocht op grond van

EAB's die door Polen zijn uitgevaardigd, al dan niet zullen worden overgeleverd;

d. Indien andere personen die worden gezocht op grond van EAB's die door Polen zijn uitgevaardigd, niet worden overgeleverd aan Polen zolang er geen uitspraak is gedaan over het verzoek om een prejudiciële beslissing, zou dat kunnen neerkomen op een feitelijke opschorting van de werking van het kaderbesluit tussen Ierland en Polen gedurende die periode;

e. Aangezien door Polen uitgevaardigde EAB's iets minder dan de helft van de jaarlijks door Ierland uitgevoerde EAB's vertegenwoordigen, zou dat aanmerkelijke gevolgen hebben voor de werking van het kaderbesluit in Ierland.

Gelet op deze omstandigheden is de Supreme Court van mening dat de voorwaarden voor een versnelde procedure zijn vervuld.

[Handtekening van de President van de Court of Appeal (rechter in tweede aanleg), die *ambtshalve* zitting heeft in de Supreme Court]

WERKDOCUMENT